

Til KHM's styre
Fra SENKU

Sakstype: Orienteringssak
Møtedato: 12.04.2017
Notatdato: 01.04.2019
Saksbehandler: Gro Ween

Orientering om Bååstedeprosess og beslutning om kontraktutkast

Bakgrunn

Bååstede – som betyr tilbakeføring på sørsamisk, er navnet på det pågående samarbeidet mellom Folkemuseet, Kulturhistorisk museum og 6 samiske museer om å tilbakeføre den samiske samlingen ved Norsk Folkemuseum, som omfatter ca 4500 gjenstander, hvorav halvparten eies av Kulturhistorisk Museum. De samiske museene er Saemien Sijte, Arran, Vardobaiki, Senter for Nordlige Folk, Riddoduottar museat, og Deanu ja Varjjat museasiida.

KHM's del av samlingen ble deponert på Folkemuseet i 1952 da det ble regnet som politisk riktig at samene var en del av det norske folk, heller enn de etnografiske samlinger. Etnografisk museums samiske samling var da på 2366 gjenstander. Betingelsen for deponeringen var at Folkemuseet ansatte en samisk konservator og også tok ansvar for det vitenskapelige arbeidet knyttet til samlingen.

FM tok initiativ til tilbakeføring av samlingen i 2007, KHM var positive til forslaget. En arbeidsgruppe ble nedsatt i 2011 for å sette rammene for tilbakeføringsprosessen. Utvalget laget en intensjonsavtale som ble skrevet under mellom KHM, FM og Sametinget i 2012. Her ble det foreslått at halvparten av samlingen, vel 2000 gjenstander, skulle tilbakeføres til museer under Sametingets forvaltning, mens et tilsvarende antall blir igjen til bruk for de to museene.

I Intensjonsavtalen fra 2012 er det lagt inn betingelser om at fysisk tilbakeføring bare vil foregå når museene har redegjort for at de har kompetanse innen samlingsforvaltning, herunder preventiv konservering og objektkonservering, så vel som lokalitet og anlegg for oppbevaring og utstilling av tilbakeført materiale. Gjenstandene vil forbli på Folkemuseet frem til disse betingelsene er gjennomført. Kravene om ivaretagelse av gjenstandene var også en betingelse fra KHM styre da saken først ble behandlet (27.4.2012), likeledes ble det understreket at KHM ikke kunne finansielt bidra til tilbakeføringen utover innsats fra samlingsforvalter. Med disse betingelsene ble avtalen ble vedtatt i styret 15.5, samme år. I følge avtalen skulle også gjenstandene som ble igjen på FM være tilgjengelige på lik linje for utstillinger og faglig virksomhet, både for KHM og FM.

Forhandlinger om hvilke gjenstander som skal tilbakeføres har foregått i over 2 år. Denne prosessen er nå avsluttet. I år følger to siste møter. Eiendomsretten til de gjenstandene som skal tilbakeføres skal overføres til hver av de seks samiske museene involvert. Disse kontraktene skal undertegnes i Kautokeino, 19. juni. I oktober planlegges en siste oppsummerende konferanse i Oslo, hvor også KHM skal være vertskap.

Hovedproblemstillinger i saken

KHM har fått kontraktforslag til vurdering fra FM (vedlegg 1). Saksbehandler har i samsvar med direktøren konsultert UiOs avdeling for kontraktsrett, ved Eirik Ivarrud. Ivarrud vurderer at kontrakten ikke endrer på de grunnleggende betingelsene ved deponeringen. KHM har bedt om en presisering under punkt 5 om at " Forespørsler om utlån av gjenstander til tredjepart omfattet av

denne avtalens punkt 4, vil bli behandlet ..." Med styrets anbefaling vil denne formuleringen inkluderes i kontrakten.

Forslag til vedtak:

Styret er informert om at Bååstedeprojektets fremgang og snarlige avslutning, og slutter seg til bakgrunn og begrunnelse for KHM kontraktforslag.

Vedlegg

- Kontrakt
- Intensjonsavtale